

Analist: Provocările regimului separatist de la Tiraspol vor continua

La o săptămână de când Chișinăul a parafat acordul de asociere cu UE, la Tiraspol forțele de ordine au descins astăzi la unicul liceu cu predare în limba română. Directorii unității de învățământ „Lucian Blaga” au fost audiați și amenințați cu închisoarea. Pe durata verificărilor, orele nu au fost întrerupte, dar elevii erau destul de speriați.

În regiunea transnistreană sunt opt licee cu predare în limba română. Forțele de ordine de la Tiraspol au descins de mai multe ori în aceste instituții de învățământ, interzicând arborarea drapelului Republicii Moldova sau intonarea imnului de stat la diverse ceremonii.

Pe de altă parte liderul transnistrean Evgheni Șevciuk a propus Sovietului Suprem (Parlamentului) de la Tiraspol să modifice Constituția Transnistriei prin introducerea unor articole care ar permite aplicarea legislației ruse, anunță agenția transnistreană Novosti Pridnestrovia.

Ion Manole, directorul Asociației PromoLex, organizație care promovează drepturile omului în stânga Nistrului spune că provocările regimului separatist vor continua.

Sursa: RFI.ro

„Tiraspolul a păcălit organizațiile internaționale care monitorizează situația din regiune, iar acum le închide poarta în nas”

Tiraspolul a reușit să păcălească organizațiile internaționale cu funcții de monitorizare a situației din regiune, iar acum a decis să le închidă poarta. Opinia a fost exprimată de către directorul Asociației Promo-LEX, în platoul Fabrika.

„A fost o păcăleală, administrația de la Tiraspol, pe cont propriu sau învățată ce să facă, a păcălit foarte bine OSCE-ul și alte organizații internaționale. OSCE avea nevoie de acces și simpatia autorităților separatiste și a făcut tot posibilul să le intre în coarne. Tiraspolul i-a păcălit, a obținut ceea ce a avut nevoie, de la OSCE rapoarte, de la alte instituții finanțări, iar acum, când nu mai are nevoie de favoruri, le închide poarta în nas, îi dă afară”, a punctat directorul Promo-LEX, Ion Manole.

Mai critic la adresa organizațiilor internaționale care au monitorizat situația din stânga Nistrului s-a declarat avocatul Teodor Cârnaț. Acesta a pus la îndoială eficacitatea instituțiilor chemate să ajute la soluționarea conflictului transnistrean: „Din 1992 până în prezent, anume acele instituții, inclusiv OSCE, au contribuit la status quo-ului regiunii, la statalizarea celor din stânga Nistrului”, a opinat Cârnaț.

Nici actorii din formatul 5+2 nu au scăpat de criticile invitațiilor emisiunii Fabrika. „SUA nici nu intenționează să ridice problema de a-și schimba statutul în formatul 5+2. Nu

înțeleg, Chișinăul la fel nu se grăbește să facă asemenea propuneri și se lasă totul în voia sorții. **Un regim nerecunoscut dictează regulile**, ce vor discuta niște puteri internaționale. Misiunile observatoare, din nou acțiunile lor se vor rezuma la a acumula informații”, a remarcat **Ion Leahu**, fost membru al Comisiei Unificate de Control.

Sursa: Publika.md

Decizie istorică: Limba română a redevenit limbă de stat la Chișinău

După parafarea Acordului de Asociere dintre Republica Moldova și UE la recentul summit de la Vilnius, întreaga regiune a căpătat o dinamică specială. La Kiev au pornit proteste împotriva președinției și guvernului asigurate de Viktor Ianukovici și Partidul Regiunilor, iar la Chișinău toate lucrurile au fost calme și așezate cu puternice semnale politice din partea României și a Statelor Unite. Nici Rusia nu a stat degeaba. Asta până ieri când punctele de presiune asupra Chișinăului au fost din nou apăsate prin intermediul separatiștilor transnistreni care de câteva zile vorbesc numai de scenarii belicoase și acționează ca atare. După ultimele evoluții din cadrul raporturilor Chișinău-Bruxelles și Chișinău-București, milițienii transnistreni au descins în singurul liceu cu predare în limba română de la Tiraspol – Liceul „Lucian Blaga” – încercând să ancheteze și să intimideze profesorii de limba română care au fost amenințați cu închisoarea. Anunțul a fost făcut de profesorii de la această instituție de învățământ, precum și de Promo-LEX, un

ONG care luptă pentru respectarea drepturilor cetățenilor Republicii Moldova de pe cealaltă parte a Nistrului. „Încearcă să ne distrugă prin orice metode și prin minciuni, pentru ca așa sunt obișnuiți ei (regimul separatist transnistrean -n.r.)...minciuna și teroarea stă în capul mesei”, ne-a declarat Raisa Pădurean, director-adjunct al Liceului „Lucian Blaga” de la Tiraspol. Ziarul „Curentul” a stat de vorbă și cu directorul executiv al Asociației „Promo-LEX”, Ion Manole, cel care ne-a explicat că acțiunea a fost una premeditată. „Încă săptămână trecută am înregistrat unele mișcări provocatoare împotriva instituțiilor de învățământ din regiunea transnistreană, aflate în jurisdicția autorităților constituționale centrale de la Chișinău. Astăzi, potrivit declarațiilor Administrației Liceului Teoretic „Lucian Blaga” din orașul Tiraspol, un grup de persoane în civil, însoțite de milițieni au pătruns în incinta Liceului cu predare în grafia latina și au interogată directorul și vice-directorii instituției. Școlile cu predare în grafia latina din regiunea transnistreana a Republicii Moldova sunt foarte vulnerabile și servesc drept tântă directă și foarte eficientă pentru șantajarea autorităților constituționale. Totodată problema acestor instituții servește regimului ilegal de la Tiraspol drept instrument de presiune asupra Republicii Moldova dar și de manipulare a unor instituții internaționale”, a declarat Ion Manole pentru „Curentul”.

Provocări interesante

În plan politic, expertul de peste Prut a mai spus că în opinia sa este vorba despre „o nouă provocare înscenată departe de hotarele Republicii Moldova”. „Parafarea Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană, apropierea R. Moldova de Occident evident că nu convine cercurilor interesate de menținerea R. Moldova în zona sărăciei, mizeriei și instabilității de tot soiul”, a mai spus Manole. Întrebat despre posibilitatea reperării unui scenariu militar, expertul a mai precizat că este puțin probabil, dar că nimic nu este

exclus și că actuala misiune militară de menținere a păcii cu militari ruși trebuie înlocuită cu una civilă iar zona demilitarizată. „Puțin probabil un scenariu militar în zona de est a R. Moldova, însă nimic nu este exclus până la urmă, într-o regiune aflată în afara oricărui cadru legal, în afara oricărui control din partea comunității internaționale. Respectiv, aceste grupări ce controlează regiunea sunt și în afara oricărei responsabilități. Deci, în aceste condiții nu ne rămâne nimic altceva decât să amintim ceea ce noi cerem de câțiva ani buni înapoi – introducerea unei Misiuni Civile de Monitorizare a Zonei de Securitate. Formatul de presupusa menținere a păcii și-a demonstrat ineficiența și nu a făcut nimic altceva decât să consolideze regimul de facto, creând astfel numeroase obstacole pentru locuitorii regiunii transnistrene în calea respectării și apărării drepturilor lor fundamentale”, a completat directorul Promo-LEX.

Mobilizare armată pe Nistru

Liderul separatist de la Tiraspol, Evgheni Șevciuk a făcut mai multe declarații belicoase în ultimele zile și a ordonat armatei separatiste să intre în stare de alertă, imediat după anunțul parafării de la Vilnius. Astfel serviciile de securitate transnistrene (KGB-ul, Militia, Armata și Serviciul Vamal) din stânga Nistrului au fost trecute în stare de alertă maximă. Acțiunile lui Șevciuk vin ca urmare a unor declarații făcute în cadrul unui interviu acordat postului rusesc de televiziune „Ren-TV” în care acesta a vorbit despre pretențiile intenției ale Chișinăului vizavi de trupele rusești staționate pe cealaltă parte a Nistrului. „Vor să alunge trupele rusești din stânga Nistrului, pentru a ucide Transnistria”, a spus Șevciuk. El a insinuat că un nou conflict militar la Nistru este posibil după acest moment Vilnius. „Rusia se află aici de 200 de ani, este successor de drept al Uniunii Sovietice și își apară cetățenii”, a declarat liderul separatist. „Mi-e teamă că dacă trupele ruse vor fi evacuate din Transnistria, va izbucni un nou conflict militar.

Dar noi optăm pentru soluționarea pașnică a diferendului”, a mai spus liderul transnistrean.

Politici divergente și ciocnirea civilizațiilor

Măsurile militare luate de Șevciuk au completate ieri și cu o inițiativă legislativă care prevede ca în Transnistria să fie aplicată legislația Federației Ruse, acțiune ce ar putea echivala cu o declarație unilaterală a independenței, fapt invocat repetat în ultima vreme de la Tiraspol. Pentru ca inițiativa lui Șevciuk să intre în vigoare, parlamentarii Sovietului Suprem de la Tiraspol trebuie să modifice așa-zisa Constituției a Transnistriei. În ultimele luni, Rusia a arătat o preocupare sporită față de acest spațiu pîntr-o serie de declarații în crescendo. Vicepremierul rus Dmitri Rogozin a afirmat în repetate rânduri că în cazul în care Republica Moldova va opta pentru UE, regiunea transnistreană și-ar putea căuta independența sub protectoratul Moscovei care deține un număr mare de cetățeni pe acest mal al Nistrului. În aceeași notă, președintele comitetului Dumei de stat pentru probleme ale CSI și pentru relații cu diaspora, Leonid Sluțki, a declarat marți ca dacă UE va lua decizia cu privire la abolirea vizelor pentru Moldova, acest lucru poate avea consecințe pentru Transnistria. Oficialul rus a mai spus ca viitorul Transnistriei pentru Rusia este „o problema strategică”. „Sunt zeci de mii de oameni, care sunt cetățeni ai Rusiei, și nouă nu ne este indiferent viitorul lor, chiar cel mai apropiat”, a mai afirmat Sluțki. El a mai spus ca actuala politică a Chișinăului produce o distanțare față de Moscova, fapt ce va trebui urmărit cu atenție în Republica Moldova. În acest context, președintele Republicii Moldova, Nicolae Timofei i-a cerut șefului diplomației american, John Kerry, aflat în vizită la Chișinău, ca SUA să contracareze provocările cu care s-ar putea confrunța alianța pro-europeană de la Chișinău din partea Moscovei. „Federația Rusă sprijină în mod progresiv nu numai administrația de la Tiraspol, dar și alte forțe anti-occidentale și pro-ruse de pe teritoriul

Republicii Moldova. Ne putem aștepta în timpul apropiat la provocări în regiunea transnistreană și în cea găgăuză, din sudul țării, la tentative de destabilizare a situației politice de la Chișinău”, i-a spus Timofti lui Kerry.

Curtea Constituțională a decis: peste Prut se vorbește limba română

La doar câteva ore de la incidentul provocator de la liceul cu predare în limba română de la Tiraspol, Curtea Constituțională de la Chișinău a decis că textul din declarația de independență prevalează textului din Constituție și astfel limba română a redevenit limba oficială de stat a Republicii Moldova. Reamintim că fostul regim comunist condus de Vladimir Voronin și-a întemeiat o bună parte din acțiunile politice în baza unei așa-zise „doctrină moldoveniste”, separate de cea română, în care elemente de istorie și limbă au fost distorsionate și „reinventate” de ideologia PCR. Limba oficială a Republicii Moldova este „limba română, nu limba moldovenească în baza grafiei latine”, a stabilit Curtea Constituțională de la Chișinău, conferind statut de normă constituțională Declarației de Independență a țării, adoptată în august 1991. Curtea Constituțională de la Chișinău a pronunțat, joi, hotărârea privind interpretarea Articolului 13 (alinatul 1) din Constituție în coraport cu Preambulul Constituției și cu Declarația de Independență a Republicii Moldova. Cazul a fost analizat ca urmare a sesizărilor făcute în martie și septembrie 2013 de parlamentarii Ana Guțu, Mihai Ghimpu, Valeriu Munteanu, Corina Fusu, Boris Vieru și Gheorghe Brega. Autorii sesizării au cerut conferirea statutului de normă constituțională Declarației de Independență a Republicii Moldova, adoptată pe 27 august 1991, confirmând astfel că limba oficială a Republicii Moldova este limba română, nu limba moldovenească în baza grafiei latine, precum este formulat în Articolul 13 din Constituția Republicii Moldova. Președinția Republicii Moldova a argumentat că denumirea științifică a limbii de stat în Republica Moldova este un

lucru cert, subliniind că „națiunea română este organizată în două state românești – România și Republica Moldova”. Potrivit Academiei de Științe a Moldovei, limba de stat (oficială) a Republicii Moldova este limba română, iar sintagma „limba moldovenească, funcționând pe baza grafiei latine” din Articolul 13 alin. (1) al Constituției poate fi echivalată semantic cu limba română. Pe acest fond, liderul de la Cotroceni, Traian Băsescu, a mulțumit Curții Constituționale a Republicii Moldova pentru decizia privind limba română, pe care a catalogat-o drept „un act de dreptate” și a precizat că este una dintre cele mai mari bucurii pe care le-a avut în ultimii ani, realizând implicațiile acesteia. Potrivit șefului statului, de implicațiile deciziei de la Chișinău, care sunt „extrem de profunde”, trebuie să țină „toate statele democratice”, inclusiv UE.

Sursa: Curentul.ro

Cazul tânărului Vadim Pisari, ucis de un pacificator rus, va fi examinat în regim de urgență la CEDO

Cazul tânărului Vadim Pisari, ucis de un pacificator rus în apropierea podului de la Vadul lui Vodă, va fi examinat în regim de urgență la Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO).

Publika.md amintește că, în prima zi a anului 2012, [un tânăr din satul Pârâta, raionul Dubăsari a fost împușcat mortal de un pacificator rus](#), după ce a refuzat de mai multe ori să

oprească autoturismul în care se afla împreună cu o altă persoană.

Autoritățile Republicii Moldova au inițiat o **anchetă penală pe acest caz**. Însă, soldatul rus nu a fost reținut fiind, ulterior, transferat de către autoritățile Federației Ruse într-o unitate militară din regiunea Breansk, unde se află și în prezent.

Sursa: Publika.md

Omorul lui Vadim Pisari va fi examinat la CEDO în regim de urgență

Cazul tânărului moldovean de 18 ani, Vadim Pisari, ucis la 1 ianuarie 2012 de către un soldat rus din cadrul misiunii de pacificare, va fi examinat în regim de urgență la Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Recent CEDO a comunicat guvernelor pârâte cauza Pisari v. Republica Moldova și Federația Rusă. Reclamanții sunt părinții tânărului omorât, locuitori ai satului Pârâta, raionul Dubăsari, și sunt reprezentați de juriștii Asociației Promo-LEX, transmite IPN.

Potrivit unui comunicat de presă al Promo-LEX, în fața CEDO, reclamanții au invocat încălcarea art.2 din Convenție (dreptul la viață) precum și faptul că investigațiile circumstanțelor omorului fiului lor, efectuate atât de către autoritățile Republicii Moldova, cât și de către cele ale Federației Ruse nu au fost eficiente.

La 1 ianuarie 2012, aproximativ ora 07.00 dimineața, Vadim

Pisari, aflându-se la volanul unui autoturism, traversa zona unui post de pacificatori, instalat între localitățile orașul Vadul lui Vodă și satul Pârâta. Soldatul rus a împușcat în spatele autoturismului, rănindu-l pe tânăr, care a decedat în spital în aceeași zi. Autoritățile moldovenești au inițiat o anchetă penală pe acest caz, cu toate acestea soldatul rus nu a fost reținut, fiind ulterior transferat de către autoritățile Federației Ruse într-o unitate militară din regiunea Breansk, Federația Rusă. Procuratura Generală a Republicii Moldova a recunoscut statutul de victimă al reclamanților. Ulterior aceeași instituție a informat că a fost emis un mandat de căutare internațională pentru soldatul rus care l-a omorât pe Vadim Pisari.

În decembrie 2012, Procuratura a informat despre refuzul autorităților ruse de a coopera în cadrul investigațiilor și faptul că soldatul rus a fost achitat de orice vină deoarece în acțiunile sale nu au existat elementele unei infracțiuni. Aceiași instituție în martie 2013 a informat reclamanții cu privire la necesitatea suspendării procedurilor penale deoarece nu au acces la suspectul care s-a eschivat de la răspundere. La momentul dat dosarul penal este suspendat.

Adresările reclamanților către autoritățile Federației Ruse au fost ignorate în repetate rânduri, acestora fiindu-le refuzat în eliberarea actelor procesuale și recunoașterea în calitate de victime. La finele anului 2012, reclamanții au fost informați despre faptul că dosarul penal pornit pe marginea decesului lui Vadim Pisari a fost încetat. Totodată reclamanților nu le-a fost expediată nicio ordonanță în acest sens. Restul încercărilor părinților lui Vadim Pisari de a afla date și informații despre ancheta efectuată de către autoritățile ruse au eșuat.

Sursa: Ipn.md

Cazul Pisari, examinat în regim de urgență la CtEDO

Cazul tânărului de 18 ani, Vadim Pisari, ucis la 1 ianuarie 2012 de către un soldat rus din cadrul misiunii de pacificare, va fi examinat în regim de urgență la Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO). Reclamanții sunt reprezentați de avocați și juriști din cadrul Asociației Promo-LEX.

Potrivit Promo-LEX, recent CtEDO a comunicat Guvernelor pârâte cauza Pisari v. Republica Moldova și Federația Rusă (dosar nr. 42139/12). Reclamanții sunt părinții lui Vadim Pisari, locuitori ai satului Pîrîta, Dubăsari.

În fața Înaltei Curți, reclamanții au invocat încălcarea dreptul la viață precum și faptul că investigațiile circumstanțelor omorului fiului lor, efectuate atât de către autoritățile Republicii Moldova cât și de către cele ale Federației Ruse, nu au fost eficiente.

La 1 ianuarie 2012 Vadim Pisari traversa zona unui post de pacificatori, instalat între localitățile Vadul-lui-Vodă, Chișinău și satul Pîrîta, Dubăsari. Soldatul rus a împușcat în spatele autoturismului, rănindu-l mortal pe Vadim Pisari, care a decedat în spitalul de urgență din mun. Chișinău în aceeași zi.

Autoritățile Republicii Moldova au inițiat o anchetă penală pe acest caz, cu toate acestea soldatul rus nu a fost reținut fiind ulterior transferat de către autoritățile Federației Ruse într-o unitate militară din regiunea Breansk, Federația Rusă, unde se află și la moment.

Procuratura Generală a Republicii Moldova a recunoscut statutul de victimă al reclamanților în cadrul procedurilor penale desfășurate de aceasta. Ulterior aceeași instituție a informat reclamanții că a fost emis un mandat de căutare internațională pentru soldatul rus care l-a omorât pe Vadim Pisari. În decembrie 2012 Procuratura Generală a Republicii Moldova a informat că soldatul rus a fost achitat de orice vină deoarece în acțiunile sale nu au existat elementele unei

infracțiuni.

Adresările reclamanților către autoritățile Federației Ruse au fost ignorate în repetate rânduri, acestora fiindu-le refuzat în eliberarea actelor procesuale și recunoașterea în calitate de victime pe dosarul penale intentat de către Procuratura Generală a Federației Ruse.

Sursa: Trm.md

Cazul tânărului ucis de un pacificator rus va fi examinat de CEDO în regim de urgență

Cazul tânărului de 18 ani, Vadim Pisari, ucis în dimineața zilei de 1 ianuarie 2012 de către un soldat rus din cadrul misiunii de pacificare, va fi examinat în regim de urgență la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, anunță Promo-Lex. ȘTIRI PE ACEEAȘI TEMĂ Verdictul rușilor: Pacificatorul Cojuhari a acționat legal atunci când... Reclamanții sunt părinții lui Vadim Pisari, locuitori ai satului Pîrîta, raionul Dubăsari. La 1 ianuarie 2012, tânărul Vadim Pisari aflat la volanul unui autoturism, traversa zona postului de pacificatori, instalat între localitățile Vadul lui Vodă și Pîrîta, Dubăsari. Soldatul rus a împușcat în spatele autoturismului, rănindu-l mortal pe Vadim Pisari, care a decedat la spitalul de urgență din Chișinău în aceeași zi.

Tatăl lui Vadim Pisari: „Mi-au împușcat fiul ca pe un criminal“

Autoritățile Republicii Moldova au inițiat o anchetă penală pe

marginea cazului. Soldatul rus nu a fost reținut, fiind ulterior transferat de către autoritățile Federației Ruse într-o unitate militară din regiunea Breansk, Federația Rusă, unde se află și la moment. Procuratura Generală a recunoscut statutul de victimă al reclamanților în cadrul procedurilor penale desfășurate de aceasta. Ulterior aceeași instituție a informat reclamanții că a fost emis un mandat de căutare internațională pentru soldatul rus care l-a omorât pe Vadim Pisari. În decembrie 2012, Procuratura a informat reclamanții despre refuzul autorităților ruse de a coopera în cadrul investigațiilor și de faptul că soldatul rus a fost achitat de orice vină deoarece în acțiunile sale nu au existat elementele unei infracțiuni.

Tânărul de la Pârâta a fost împușcat cu gloanțe interzise de ONU

În martie 2013, aceeași instituție a informat reclamanții cu privire la necesitatea suspendării procedurilor penale deoarece nu au acces la suspectul care s-a eschivat de la răspundere. La moment dosarul penal este suspendat, deoarece sunt necesare desfășurarea acțiunilor procesuale în Federația Rusă. Ministerul rus al Afacerilor Externe a anunțat că autoritățile ruse vor efectua o anchetă paralelă pentru a elucida circumstanțele cauzei și că rezultatele acestora vor fi anunțate înainte de sfârșitul lunii ianuarie 2012. Adresările reclamanților către autoritățile Federației Ruse au fost ignorate în repetate rânduri, acestora fiindu-le refuzat în eliberarea actelor procesuale și recunoașterea în calitate de victime pe dosarul penale intentat de către Procuratura Generală a Federației Ruse. La finele anului 2012 reclamanții au fost informați despre faptul că dosarul penal pornit pe marginea decesului lui Vadim Pisari a fost încetat. Totodată reclamanților nu le-a fost expediată nici o ordonanță în acest sens. Restul încercărilor părinților lui Vadim Pisari de a afla date și informații despre ancheta efectuată de către autoritățile ruse au eșuat. Achitarea pacificatorului rus,

care l-a împușcat mortal pe Vadim Pisari pe podul de la Vadul lui Vodă, arată disprețul Kremlinului față de Republica Moldova În fața Înaltei Curți, reclamanții au invocat încălcarea dreptului la viață din Convenție, precum și faptul că investigațiile circumstanțelor omorului fiului lor, efectuate atât de către autoritățile Republicii Moldova cât și de către cele ale Federației Ruse, nu au fost eficiente.

Sursa: Adevarul.ro/moldova

Femeile iau locul bărbaților. Tot mai mulți soți din Republica Moldova sunt bătuți de nevestele lor

Dacă fenomenul violenței în familie, cauzat de pornirile soților nu este o noutate pentru societatea în care trăim, reversul acestor situații, când **bărbații ajung să fie bătuți de consoartele lor** este mai puțin cunoscut. Potrivit evz.md, două din zece victime ale violenței în familie sunt bărbați.

„Puțini bărbați au curajul să spună că sunt bătuți de soții, dar asta nu înseamnă că nu există acest fenomen”, a spus Lilia Potâng, jurist la Asociația Promo-Lex. Aceasta mai spune că **actele de violență asupra bărbaților rămân de cele mai multe ori în anonim** și sunt descoperite abia când se întâmplă cazuri grave. „La început, femeile sunt cele maltratate. Apoi, când nu mai pot suporta, ele săvârșesc chiar și acte criminale”, a explicat juristul.

Psihologii susțin că pe fondul unor stări depresive și de frustrare, cauzate de **insatisfacția mariajului cu bărbatul**

ales, femeile devin inconștiente de acțiunile pe care le comit.

„Când femeile se simt nedreptățite, nu sunt respectate de către soți, explodează într-o zi. Devin irascibile, au pretenții mari față de bărbați, devin violente. Deseori, **soțiile nici nu știu cum ar trebui să depășească un moment neplăcut**. Ele cunosc doar modelul certei care generează situații și mai penibile, uneori cu deznodământ tragic”, afirmă psihologul Tatiana Baciuc.

În prezent, **89 de femei se află după gratii** pentru că și-au omorât soțul sau concubinul.

Sursa: Publika.md

De ce femeile își bat bărbații?

Două din zece victime ale violenței în familie sunt bărbați. Aceste cazuri nu sunt însă luate în serios de polițiști când sunt reclamate, dar și celor maltratați le este rușine să se plângă.

Dacă fenomenul violenței în familie, cauzat de pornirile soților nu este o noutate pentru societatea în care trăim, reversul acestor situații, când bărbații ajung să fie bătuți de consoartele lor este mai puțin cunoscut. Asta însă nu presupune absența acestor cazuri, ci mai degrabă este vorba de rușinea soților de a recunoaște că au fost agresați de nevestele violente.

Anatol B., dintr-o localitate din sudul Moldovei, uneori venea

acasă beat. Dar pentru că soția nu suporta să-l vadă în stare de ebrietate, îl lua la bătut, împreună cu fiica. „La început nu înțelegeam de ce mă trezeam dimineața cu dureri în coaste. Nu-mi aminteam nimic. Parcă mi se luau mințile”, s-a plâns bărbatul unui prieten. Acesta l-a sfătuit ca într-o seară să se prefacă beat. Lucrurile s-au și limpezit din acea zi. „Numai am pășit pragul casei, femeia împreună cu fiica au tăbărât asupra mea cu pumnii. Am înțeles imediat de ce uneori mă dureau coastele”, spune Anatol. Omul le-a chelfănit pe amândouă. De atunci, nu mai îndrăznesc să ridice mâna la capul familiei.

Și Ion D. din Orhei este bătut de femeie. Nu a recunoscut niciodată, dar vecinii, care ne-au povestit cazul dat, susțin că nevastă-sa este de două ori mai zdravănă ca el și, când nu-i convine ceva, îi dă în cap cu ce îi cade sub mână. A ajuns o dată cu capul spart la ambulanță, dar a spus că s-a lovit singur de un par.

Drame familiale

Specialiștii susțin că asemenea cazuri, deși sunt puține, totuși au loc. „Puțini bărbați au curajul să spună că sunt bătuți de soții, dar asta nu înseamnă că nu există acest fenomen”, susține Lilia Potâng, jurist la Asociația Promo-LEX. Aceasta mai spune că actele de violență asupra bărbaților rămân de cele mai multe ori în anonim și sunt descoperite abia când se întâmplă cazuri grave. „La început, femeile sunt cele maltratate. Apoi, când nu mai pot suporta, ele săvârșesc chiar și acte criminale”, explică Lilia Potâng.

Psihologii susțin că pe fondul unor stări depresive și de frustrare, cauzate de insatisfacția mariajului cu bărbatul ales, femeile devin inconștiente de acțiunile pe care le comit. „Când femeile se simt nedreptățite, nu sunt respectate de către soți, explodează într-o zi. Devin irascibile, au pretenții mari față de bărbați, devin violente. Deseori, soțiile nici nu știu cum ar trebui să depășească un moment

neplăcut. Ele cunosc doar modelul certei care generează situații și mai penibile, uneori cu deznodământ tragic”, afirmă psihologul Tatiana Baci.

Afectați de conflictele soților devin și copiii, care deseori absorb ceea ce văd la părinți și au tendința de a moșteni acest comportament. „Mulți dintre ei vor avea aceeași atitudine când vor întemeia, la rândul lor, familii. Alții însă se vor retrage din societate. Pentru copii, părinții presupun o valoare, iar atunci când aceștia demonstrează în ochii lor că nu se mai iubesc, trauma este destul de mare. Ei sunt nevoiți să aleagă între mamă și tată, fiindu-le scindată personalitatea”, mai adaugă psihologul.

Femei acuzate de uciderea bărbaților

Multe din certurile de familie conduc la crime. Chiar dacă, inițial, vina pentru neliniștea din casă o au bărbații, actul criminal deseori este atribuit femeilor. „În prezent, 89 de femei se află după gratii pentru că și-au omorât soțul sau concubinul”, relevă Olga Bolboceanu, șefa Secției relații publice și mass-media din cadrul Departamentului Instituțiilor Penitenciare al Ministerului Justiției.

Sursa: evz.ro

„Este vorba de lipsa unei viziuni foarte clare a Chișinăului față de situația

din Transnistria”

La începutul acestei săptămâni Biroul pentru Reintegrare a anunțat că vicepremierul Eugen Carpov și reprezentanta regiunii transnistrene la negocierile în formatul „5+2”, Nina Ștanski, au semnat o înscrisoare protocolară care prevede „schimbul de informații, sistematizarea și examinarea unor dosare penale intentate la Chișinău și Tiraspol, inclusiv și perspectiva acestora”. Documentul se referă în special la schimbul de date în privința unor dosare intentate persoanelor cu funcție de răspundere. Înscrisoarea a provocat nemulțumirea Asociației Promo Lex, organizație care are printre preocupări monitorizarea respectării drepturilor omului în stânga Nistrului. De ce, l-am întrebat în ajun pe președintele Asociației, Ion Manole:

Ion Manole: „Pentru că ea contravine legislației și Constituției Republicii Moldova, în primul rând. În al doilea rând, pune în pericol, din momentul în care va fi aplicată, securitatea persoanelor aflate, să zicem așa, sub tutela administrației de la Tiraspol.”

Europa Liberă: Când spuneți „contravine Constituției” la ce prevederi vă referiți?

Ion Manole: „În primul rând, examinarea unor astfel de dosare sau admiterea în cadrul unor proceduri specifice cu caracter penal a unor grupuri sau indivizi, nici nu știu cum să-i numesc, care conform legislației noastre reprezintă structuri ilegale, iar conform acestui acord sunt parte, reprezintă o problemă foarte gravă, pe care noi credem că opinia publică nu trebuie să o tolereze și trebuie să cerem explicații de ce se întâmplă astfel de lucruri, pentru că din câte știm pilonul justiției este independent și nu trebuie să tolereze ingerințe din afara justiției, mă refer la cea politică.”

Europa Liberă: Tot Dvs spuneți că această înscrisoare

protocolară ar pune în pericol viața cetățenilor care sunt sub tutela autorităților din stânga Nistrului?

Ion Manole: „Să nu uităm că în regiune avem peste trei mii de oameni care se află în detenție, să zicem în detenție, or în opinia noastră ei sunt captivi pentru că nu au beneficiat de un proces echitabil atunci când au fost condamnați de așa zisele instanțele de acolo sau cercetați penal de așa zisele structuri din regiune, deci din acest punct de vedere aceste persoane sunt deținute ilegal, iar Guvernul de la Chișinău, conform obligațiilor sale la nivel internațional, dar și deciziilor Curții Europene, are obligația să intervină și să încerce a le apăra și proteja drepturile. Or pe parcursul mai multor ani observăm că Guvernul de la Chișinău nu a făcut, practic, nimic. Nu are o strategie, nu are o viziune foarte clară, nu are un plan la urma urmei, cum ar trebui să procedeze, cum ar trebui să intervină în privința apărării și protejării drepturilor acestor oameni. Am avut cazuri în care structurile constituționale au furnizat informații, am avut cazuri în care cetățeni ai Republicii Moldova au fost răpiți, nu mai spun arestați pentru că nu a fost respectată procedura de arestare, deci au fost răpiți de către polițiști și transmiși ilegal către aceste structuri din stânga Nistrului. Prin semnarea acestui document și prin admiterea unor persoane cu statut dubios în cadrul examinării acestor dosare, considerăm că va fi pusă în pericol viața și securitatea acestor oameni. În special a celor care au depus plângeri la Procuratura Generală a Republicii Moldova împotriva persoanelor care servesc regimul de la Tiraspol. Deci, oamenii au venit la Chișinău după ajutor, iar Chișinăul indirect sau direct, deja, furnizează informațiile despre persoanele care au depus plângeri împotriva persoanelor care le-au încălcat drepturile.”

Europa Liberă: Pe de altă parte, poate e vorba de un compromis, iar această înscrisă protocolară care prevede schimb de informații tocmai e o decizie prin care se dorește

cooperarea?

Ion Manole: „În acești 22 de ani de așa-zise tratative sau negocieri, discuții la nivel politic pe subiectul respectiv, am tot obosit să auzim despre tot felul de compromisuri, or compromisurile pot fi făcute numai în mod legal, numai respectând buchia legii. Aceste compromisuri, indiferent cât de nobile ar fi intențiile celor care le semnează sau discută, ele trebuie să aibă un temei juridic. În momentul în care aceste acorduri contravin legii, ele trebuie anulate, cel puțin trebuie lăsate fără a fi respectate pentru că pun în pericol viața și sănătatea acestor oameni.”

Europa Liberă: E lucru știut că un regim care nu este controlat de multe ori e un regim cu care nu poți comunica. Cum vedeți Dvs implicarea autorităților de la Chișinău în soluționarea cazurilor, dosarelor penale, intentate împotriva cetățenilor din regiunea transnistreană?

Ion Manole: „Aici cred că trebuie să vorbim pe șleau, este vorba de lipsa unei viziuni foarte clare a Chișinăului față de situația de acolo. Nu o dată am menționat că ar fi fost mult mai eficient dacă Chișinăul ar fi intervenit individual, pe fiecare caz. Numai examinând situația și soarta fiecărei victime care s-a adresat cel puțin către Chișinău, doar așa autoritățile puteau să își facă o imagine foarte clară despre situația reală, despre problemele reale de acolo și despre posibilitățile de a ajuta aceste persoane, de a schimba situația sau de a opri anumite fenomene negative. Or, Chișinăul neglijând, ignorând, să se ocupe de astfel de probleme, nu a făcut nimic altceva decât să devină incompetent și nu cunoaște situația de acolo. Or, dacă nu cunoaște situația, nu poate veni cu propuneri, nu poate analiza această situație și nu poate veni cu recomandări sau soluții pentru rezolvarea lor. De multe ori îmi pun întrebarea: Ce discută reprezentanții politici? Ce poate discuta, spre exemplu, dl Carpov cu dna Ștanski? Or, o avem pe Ștanski care are controlul asupra acestui teritoriu, are susținerea unui actor

implicat în acest format „5+2”...”

Europa Liberă: Federația Rusă...

Ion Manole: „... exact, toată lumea o știe, deci ce interes ar avea ea ca să rezolve problema transnistreană? Ea nu are niciun interes.”

Europa Liberă: Am să vă solicit opinia într-un alt subiect în care s-a implicat Asociația Promo Lex. Școlile cu predare în grafia latină din regiunea transnistreană care știm că au obținut câștig de cauză la CEDO împotriva Federației Ruse. Și-a onorat Kremlinul obligația de a achita despăgubirile?

Ion Manole: „Este vorba de 170 de victime care au obținut câștig de cauză în fața Curții Europene. Federația Rusă era de așteptat să nu își respecte această obligație. Federația Rusă are foarte multe dosare, decizii împotriva sa pierdute de guvernul rus la Curtea Europeană, pe care nu le execută. Federația Rusă este, dacă nu greșesc, lider la acest capitol printre țările condamnate la CEDO. Ne așteptam la o astfel de situație. Se încearcă tergiversarea executării și achitării acestor sume. Din punct de vedere juridic noi depunem eforturi, am depus demersuri, foarte multe cereri către Guvernul rus, primim întotdeauna răspunsuri diplomatice că: da, se examinează, însă la nivel practic încă nu se întâmplă nimic. De asemenea, deja am expediat în adresa Consiliului Europei aceste informații, sperăm că și Comitetul de Miniștri la următoarea adunare va putea emite anumite recomandări sau anumite propuneri. Există această hotărâre și Rusia vreau nu vrea ar trebui să o execute.”

Europa Liberă: Organizația Dvs este specializată pe apărarea drepturilor omului în regiunea transnistreană. La începutul acestui an, Republica Moldova a fost vizitată de Comisarul ONU pentru Drepturile Omului, dl Thomas Hammarberg. După ce a vizitat și regiunea transnistreană, Domnia Sa a oferit anumite recomandări care vizau în special îmbunătățirea situației din

penitenciare. Se ține cont de îndrumările dlui Hammarberg?

Ion Manole: „Am impresia că acest raport al dlui Hammarberg este utilizat de către administrația de la Tiraspol drept un instrument de propagandă prin care încearcă, pe de o parte, să justifice legalitatea lor și constituirea lor ca stat la nivel local, pe de altă parte, din câte înțeleg eu, este vorba și de o tentativă a Tiraspolului de a obține mai mulți bani de la donatorii internaționali, de la partenerii Republicii Moldova pentru rezolvarea acestor probleme grave cu care se confruntă administrațiile închisorilor. Problema nici nu se poate pune în discuție pentru că, într-adevăr, este nevoie de reparații, oamenii care sunt acolo deținuți au drepturi garantate de către Convenția Europeană, de către Declarația Universală a Drepturilor Omului. E trist faptul că Guvernul de la Chișinău nu explică foarte clar comunității internaționale esența acestei probleme. Noi nu dorim ca acestor oameni să li se asigure condiții mai bune în situația în care aceștia nu au beneficiat de un proces echitabil. Atâta timp cât persoanele aflate în aceste închisori nu au beneficiat de acel proces echitabil de care v-am spus, consider că ei beneficiază și de prezumția nevinovăției. În această situație trebuie să luptăm pentru eliberarea lor sau judecarea dosarelor respective de către organele constituționale, ca să vedem dacă persoana a săvârșit o anumită faptă sau nu.”

Sursa: Europalibera.org